EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.4.2020
COM(2020) 162 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Fjärde årsrapporten om faciliteten för flyktingar i Turkiet

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 1
1. Inledning 2
1.1. Turkiet och flyktingkrisen 2
1.2. EU:s hantering av krisen och inrättandet av faciliteten 3
2. Facilitetens funktionssätt 4
3. Den finansiella kapaciteten, varaktigheten och typen av finansiering 5
4. Programplanering 6
5. Genomförande av faciliteten 8
6. Övervakning och utvärdering 14
7. Revision 16
8. Kommunikation och synlighet 17
9. Slutsatser och fortsatt arbete 19

1. Inledning

I enlighet med artikel 8.1 i kommissionens beslut av den 24 november 2015[1] om samordning av unionens och medlemsstaternas åtgärder genom en samordningsmekanism (nedan kallat *beslutet*) ska kommissionen regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om genomförandet av faciliteten för flyktingar i Turkiet (nedan kallad *faciliteten*). Enligt artikel 8.2 i beslutet ska kommissionen varje år lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av faciliteten. Den första årsrapporten om faciliteten offentliggjordes i mars 2017[2]. I den beskrev kommissionen hur faciliteten fungerade och de första åtgärder som vidtagits vad gäller dess genomförande, övervakning och utvärderingssystem samt därtill knutna kommunikationsinsatser. Den andra och den tredje rapporten offentliggjordes i mars 2018[3] respektive april 2019[4].

Denna fjärde rapport avser perioden fram till slutet av februari 2020. Den täcker därför inte den utveckling som skett i mars 2020, som kommer att ingå i nästa års rapport.

1.1. Turkiet och flyktingkrisen

På grund av sitt geografiska läge spelar Turkiet en central roll som mottagar- och transitland för flyktingar och migranter. Till följd av att rekordmånga personer sökt sig till Turkiet, främst på grund av konflikterna i Syrien och Irak, hyser landet över 4 miljoner flyktingar, vilket är flest i världen. Detta inbegriper 3,6 miljoner registrerade syriska flyktingar[5] och 370 000 registrerade flyktingar och asylsökande huvudsakligen från Afghanistan, Irak, Iran och Somalia[6] [7]. Även om Turkiet fortsätter att göra berömvärda insatser för att ta emot, stödja och hysa ett stort antal flyktingar och migranter har de stora mängderna haft stor inverkan på värdsamhällena. Den utdragna tvångsförflyttningssituationen för de syriska flyktingarna i Turkiet utgör en utmaning för den sociala sammanhållningen mellan flyktingar, migranter och värdsamhällen.

Turkiet fortsätter att göra betydande insatser när det gäller att hysa och tillgodose behoven hos nästan fyra miljoner flyktingar. Turkiet har upprepat sitt åtagande att genomföra uttalandet från EU och Turkiet från mars 2016[8] och har spelat en nyckelroll när det gäller att

[1] Kommissionens beslut C(2015) 9500 av den 24 november 2015 om samordning av unionens och medlemsstaternas åtgärder genom en samordningsmekanism – flyktingfaciliteten för Turkiet, ändrat genom kommissionens beslut C(2016) 855 av den 10 februari 2016.

[2] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2017:0130:FIN:SV:PDF

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0091&from=EN

[4] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/com_2019_174_f1_communication_from_commission_to_inst_en_v5_p1_1016762.pdf

[5] Den 31 december 2019 var 3 576 370 syrier som beviljats tillfälligt skydd registrerade. Källa: Turkiska generaldirektoratet för migrationshantering: https://en.goc.gov.tr/temporary-protection27

[6] https://www.unhcr.org/tr/en/unhcr-turkey-stats

[7] Ett särdrag i det turkiska asylsystemet är att landet har undertecknat 1967 års New York-protokoll till Genèvekonventionen från 1951 med en reservation. Den övervägande majoriteten av flyktingarna i Turkiet kan därmed inte ansöka om fullvärdig flyktingstatus, utan enbart om villkorlig flyktingstatus. Om denna status beviljas begränsas vistelsen i landet till att gälla till den tidpunkt då en erkänd flykting vidarebosätts till ett tredje land.

[8] http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

säkerställa en effektiv hantering av migrationsströmmarna längs den östra Medelhavsrutten. Även om den irreguljära migrationen från Turkiet ökade under 2019 fortsatte uttalandet att ge konkreta resultat när det gäller att minska irreguljära och farliga passager och rädda liv i Egeiska havet.

1.2. EU:s hantering av krisen och inrättandet av faciliteten

EU och dess medlemsstater beslutade 2015 att öka sitt politiska och finansiella engagemang för att stödja Turkiet i dess ansträngningar att hysa flyktingar. Medlemsstaternas uppmaning om en betydande ökning av det finansiella stödet för att hjälpa flyktingar i Turkiet följdes upp genom kommissionens beslut av den 24 november 2015 om inrättade av en flyktingfacilitet för Turkiet, ändrat den 10 februari 2016[9] och återigen den 14 mars och den 24 juli 2018. Faciliteten är en mekanism för att samordna användningen av de medel som ställs till förfogande, dels medel från EU-budgeten, dels ytterligare bidrag från medlemsstaterna som integreras i EU-budgeten i form av externa inkomster avsatta för särskilda ändamål. Medlemsstaterna förband sig politiskt att tillhandahålla nationella bidrag inom ramen för den gemensamma överenskommelsen mellan EU:s medlemsstater och Europeiska kommissionen, som antogs av företrädarna för medlemsstaternas regeringar den 3 februari 2016 och uppdaterades i samband med överenskommelsen om facilitetens andra delutbetalning.[10] I denna gemensamma överenskommelse fastställdes också reglerna för villkor. För facilitetens första delutbetalning (2016–2017) anslogs totalt 3 miljarder euro. Det belopp på 3 miljarder euro som ställdes till förfogande var alltså utöver de 345 miljoner euro[11] som kommissionen redan hade tilldelat Turkiet i samband med den syriska flyktingkrisen innan faciliteten började tillämpas, och var också åtskilt från enskilda medlemsstaters bilaterala bistånd[12]. Ytterligare 3 miljarder euro ställdes till förfogande för facilitetens andra delutbetalning (2018–2019) och faciliteten omfattade därmed totalt 6 miljarder euro. Flyktingfacilitetens verksamhet inleddes den 17 februari 2016, då dess styrkommitté höll sitt första möte. Efter detta inledande möte började kommissionen snabbt arbetet med att ingå kontrakt, för att få igång de första projekten inom ramen för faciliteten.

Den 18 mars 2016 bekräftade stats- och regeringscheferna i Europeiska unionens medlemsstater och Turkiet sitt åtagande att genomföra sin gemensamma handlingsplan, och enades också om ytterligare åtgärder för att fördjupa förbindelserna mellan Turkiet och EU och för att hantera migrationskrisen[13]. Turkiet och Europeiska unionen erkände samtidigt att ytterligare snabba och beslutsamma insatser var nödvändiga. Mer konkret innehöll uttalandet från EU och Turkiet av den 18 mars 2016 (nedan kallat *uttalandet*) bl.a. uppmaningar om att

[9] Kommissionens beslut C(2016) 60/03 av den 10 februari 2016 om en facilitet för flyktingar i Turkiet, vilket ändrar kommissionens beslut C(2015) 9500 av den 24 november 2015.

[10] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11329-2018-INIT/en/pdf

[11] Finansiering som mobiliserats under åren 2013–2015 inom ramen för de olika instrumenten för extern finansiering, nämligen instrumentet för humanitärt bistånd, instrumentet för stöd inför anslutningen och instrumentet som bidrar till stabilitet och fred, inbegripet ett antal åtgärder som genomförts av EU:s förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien.

[12] Sedan krisens början har EU mobiliserat alla politiska och humanitära verktyg som står till dess förfogande för att stödja det syriska folket, och 17 miljarder euro har mobiliserats gemensamt med EU:s medlemsstater i humanitärt bistånd, utvecklingsbistånd, ekonomiskt stöd och stabiliseringsbistånd.

[13] http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

få ett slut på den irreguljära migrationen från Turkiet till EU genom att förstöra smugglarnas affärsmodell och ge migranterna alternativ till att riskera sina liv samt att påskynda genomförandet av faciliteten.

Genomförandet av uttalandet fortsatte under 2019 att spela en viktig roll för att se till att EU och Turkiet hanterade migrationsutmaningarna effektivt och gemensamt. Även om den irreguljära migrationen från Turkiet ökade under 2019 fortsatte uttalandet att ge konkreta resultat när det gäller att minska irreguljära och farliga passager och rädda liv i Egeiska havet.

Under 2019 anlände sammanlagt 83 333 personer från Turkiet till EU, vilket kan jämföras med 56 560 personer 2018 (en ökning med 47 %). De allra flesta anländande personerna registrerades i Grekland. Totalt anlände 73 626 personer sjö- och landvägen till Grekland under 2019, vilket var 54 % fler än 2018 (47 915). Antalet personer som anlände landvägen (13 456) minskade med 15 % år 2019 jämfört med 2018, men antalet personer som anlände sjövägen (60 151) ökade med 87 %. Den totala siffran för 2019 när det gäller irreguljär migration längs den östra Medelhavsrutten är dock fortfarande betydligt lägre än antalet irreguljära migranter som passerade denna rutt 2015 (885 386)[14].

Vidarebosättningarna från Turkiet till EU fortsatte enligt den en-mot-en-princip[15] som anges i uttalandet. Inom ramen för uttalandet från EU och Turkiet har sedan den 4 april 2016 (enligt uppgifter från december 2019) sammanlagt 25 560 personer vidarebosatts (varav 7 020 under 2019), medan 1 995 migranter har återsänts till Turkiet inom ramen för uttalandet (varav 189 under 2019) och 601 inom ramen för det bilaterala protokollet mellan Grekland och Turkiet. Det frivilliga humanitära mottagandesystemet är ett ytterligare, förenklat vidarebosättningsprogram som anges i uttalandet från EU och Turkiet. Standardrutiner för systemet godkändes av både Turkiet och EU:s medlemsstater 2017. Enligt uttalandet från EU och Turkiet kommer systemet att börja tillämpas när de irreguljära inresorna från Turkiet till EU har upphört eller åtminstone minskat betydligt och varaktigt. Kommissionen har kontinuerligt uppmanat medlemsstaterna att aktivera det frivilliga humanitära mottagandesystemet.

2. Facilitetens funktionssätt

Faciliteten är en samordningsmekanism som möjliggör en snabb, verkningsfull och kostnadseffektiv mobilisering av de resurser som EU förfogar över för att stödja flyktingar i Turkiet. Faciliteten säkerställer att EU:s befintliga finansieringsinstrument utnyttjas optimalt, som humanitärt bistånd och/eller som utvecklingsbistånd, för att tillgodose såväl flyktingarnas som värdsamhällenas behov på ett samordnat och övergripande sätt[16].

Facilitetens styrkommitté har i uppgift att ge strategisk vägledning i fråga om prioriteringar, typer av åtgärder som ska stödjas, belopp som ska avdelas för olika ändamål, finansieringsinstrument som ska användas samt vid behov villkoren för genomförandet av

[14]Frontex https://frontex.europa.eu/along-eu-borders/migratory-map/
[15]För varje syrier som återsänds till Turkiet från de grekiska öarna kommer enligt uttalandet från EU och Turkiet en annan syrier att vidarebosättas från Turkiet till EU, med beaktande av FN:s sårbarhetskriterier.
[16]Artikel 2 – Syftet med faciliteten – i kommissionens beslut C(2015) 9500, 24.11.2015.

Turkiets åtaganden enligt den gemensamma handlingsplanen för EU och Turkiet av den 29 november 2015[17] (nedan kallad *den gemensamma handlingsplanen*). Under 2019, som var facilitetens fjärde genomförandeår, höll styrkommittén två möten, den 17 maj och den 9 december.

Huvudprinciperna för genomförandet av faciliteten är snabbhet, effektivitet och ändamålsenlighet, i kombination med en sund ekonomisk förvaltning. Det är också viktigt att de insatser som görs inom ramen för faciliteten är hållbara och att ansvaret delas med de turkiska myndigheterna. Valet av vilka prioriterade områden som ska stödjas bygger på en omfattande och oberoende behovsbedömning[18], med särskilt fokus på utsatta grupper. Behovsbedömningen uppdaterades 2018[19].

Faciliteten samordnar finansiering från följande finansieringsinstrument inom ramen för unionens yttre politik[20]: humanitärt bistånd[21], det europeiska grannskapsinstrumentet[22], finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete[23], instrumentet för stöd inför anslutningen[24] samt instrumentet som bidrar till stabilitet och fred[25]. De åtgärder som finansieras med medel ur unionens budget genomförs i enlighet med de finansiella regler och föreskrifter som gäller för budgeten, oavsett om anslagen utnyttjas genom direkt eller indirekt förvaltning.

För att stödet ska omsättas i praktiken krävs att Turkiet strikt uppfyller sina åtaganden i den gemensamma handlingsplanen och uttalandet.

3. Den finansiella kapaciteten, varaktigheten och typen av finansiering

Den totala budget som samordnas genom faciliteten uppgår till 6 miljarder euro, mobiliserad i två delutbetalningar. Projekt inom ramen för den första delutbetalningen pågår fram till mitten av 2021 och inom ramen för den andra delutbetalningen senast till mitten av 2025 (de flesta projekt kommer att avslutas tidigare). Åtaganden har gjorts för hela driftsanslaget inom ramen för båda delutbetalningarna.

[17]Se artikel 5.1 i kommissionens beslut C(2015) 9500, ändrat genom kommissionens beslut C(2016) 855.
[18] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/2016_needs_assessment_.pdf
[19] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf
[20]Bidragen från Europeiska grannskapsinstrumentet och finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete överfördes till och genomfördes inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen respektive EU:s förvaltningsfond. I princip genomfördes alla facilitetens bidrag till EU:s förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien (från instrumentet för stöd inför anslutningen och i mindre utsträckning från finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete) som icke-humanitärt bistånd.
[21]Rådets förordning (EG) nr 1257/96 om humanitärt bistånd, EGT L 163, 2.7.1996, s. 1.
[22]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 om inrättande av ett europeiskt grannskapsinstrument, EUT L 77, 15.3.2014, s. 27.
[23]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 233/2014 om upprättande av ett finansieringsinstrument för utvecklingssamarbete, EUT L 77, 15.3.2014, s. 44.
[24]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 231/2014 om inrättande av ett instrument för stöd inför anslutningen, EUT L 77, 15.3.2014, s. 11.
[25]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 230/2014 om inrättande av ett instrument som bidrar till stabilitet och fred, EUT L 77, 15.3.2014, s. 1.

Den första delutbetalningen uppgick till 3 miljarder euro, varav 1 miljard euro ur EU:s budget och 2 miljarder euro från medlemsstaterna[26]. Den andra delutbetalningen uppgick likaså till 3 miljarder euro, varav 2 miljarder ur EU:s budget och 1 miljard euro från medlemsstaterna[27].

När det gäller EU:s budgetmedel mobiliserades EU:s budgetanslag på 1 miljard euro för perioden 2016–2017 med 250 miljoner euro år 2016 och med 750 miljoner euro år 2017. EU:s budgetanslag på 2 miljarder euro för perioden 2018–2019 mobiliserades med 550 miljoner euro år 2018, medan återstoden mobiliserades år 2019.

När det gäller medlemsstaterna bidrog de för den första delutbetalningen till faciliteten med 677 miljoner euro år 2016, med 847 miljoner euro år 2017, med 396 miljoner euro år 2018 och med 80 miljoner euro år 2019. För den andra delutbetalningen bidrog medlemsstaterna med 68 miljoner euro år 2018, med 202 miljoner euro år 2019 och återstoden av bidragen är inplanerade fram till 2023. Medlemsstaternas bidrag går direkt till EU:s budget i form av externa inkomster avsatta för särskilda ändamål enligt artikel 21.2 a ii i budgetförordningen, varefter de fördelas mellan budgetrubrikerna för instrumentet för stöd inför anslutningen och instrumentet för humanitärt bistånd.

Det råder fortfarande en tillfredsställande balans mellan takten i medlemsstaternas betalningar av bidrag *till* faciliteten och de behov av utbetalningar *från* faciliteten som finansieras genom dessa medel.

4. Programplanering

Rapporten om den uppdaterade behovsbedömningen[28] fastställde de prioriterade behoven och de återstående bristerna i flyktinghanteringen och gav värdefull vägledning för programplaneringen för facilitetens andra delutbetalning. Slutsatsen var att fokus fortfarande huvudsakligen låg på skydd, grundläggande behov och försörjningsmöjligheter, hälsa, utbildning och kommunal infrastruktur.

I det uppdaterade strategiska dokumentet[29] presenteras en strategisk ram för programplaneringen för och genomförandet av facilitetens andra delutbetalning, med särskilt fokus på de främsta målen inkludering och självförsörjning. I dokumentet bekräftas behovet av ett nära samarbete mellan statliga instrument, utvecklingsinstrument och humanitära instrument för att hitta mer hållbara och bestående lösningar vid utdragna kriser, även för tiden efter det att faciliteten har upphört och beloppet på 6 miljarder euro har betalats ut till mottagarna. Detta skulle innebära en strategisk omläggning av facilitetens verksamhet från humanitärt bistånd till utvecklingsbistånd. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att tillhandahålla hållbart socioekonomiskt stöd och hållbara försörjningsmöjligheter, samt stödja värdsamhällenas kapacitet att ta emot flyktingar och samtidigt främja social sammanhållning. De turkiska myndigheterna och kommissionen skulle arbeta för att säkerställa hållbarheten i

[26] Den totala fördelningen av medlemsstaternas bidrag återges här:https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2016/02/03/refugee-facility-for-turkey/.

[27] https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2018/06/29/facility-for-refugees-in-turkey-member-states-agree-details-of-additional-funding/

[28] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf

[29] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_facility_strategic_concept_note.pdf

facilitetens projekt, även efter det att faciliteten har upphört. Vidare skulle det turkiska nationella systemet behöva förberedas på att överta genomförandet av facilitetens bistånd för att säkerställa hållbara lösningar och en rättvis tillgång till rättigheter och tjänster.

Tanken var att programplaneringen för den andra delutbetalningen skulle återspegla rekommendationerna i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om faciliteten[30], som lades fram i november 2018 (se även avsnittet Revision nedan). Revisionsrätten betonade särskilt behovet av en gemensam strategi för att mobilisera facilitetens delar för humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd, för att förbereda sig på övergången av finansieringsansvaret från faciliteten till de nationella myndigheterna och för att se till att de resultat som uppnås inom ramen för faciliteten består även efter det att faciliteten har upphört.

Till följd av stödet från styrkommittén i maj 2019 och det positiva yttrande som förvaltningskommittén för instrumentet för stöd inför anslutningen avgav vid sitt möte i juli, antog kommissionen en särskild åtgärd om hälsa, skydd, socioekonomiskt stöd och kommunal infrastruktur till ett totalt belopp på 1,41 miljarder euro[31] som finansieras inom ramen för facilitetens del för utvecklingsbistånd. Detta gjorde det möjligt för kommissionen att inleda förhandlingar om ett antal åtgärder som skulle finansieras inom ramen för den andra delutbetalningen (se beskrivningen per prioriterat område nedan). Den kompletterade den särskilda åtgärden för utbildning, som antogs av kommissionen i juli 2018 och ändrades i december 2018, med ett sammanlagt belopp på 500 miljoner euro[32], likaså inom facilitetens del för utvecklingsbistånd.

I oktober 2019 avgav förvaltningskommittén för instrumentet för stöd inför anslutningen ett positivt yttrande om en stödåtgärd inom ramen för faciliteten för att täcka fortsatta insatser med anknytning till övervakning och utvärdering, revision och kommunikation. Åtgärden antogs formellt i november 2019 och uppgick till 11,34 miljoner euro. Den bör trygga fortsättningen för den verksamhet som inletts inom ramen för stödåtgärden och finansieras inom ramen för den första delutbetalningen, och även täcka de projekt som planeras och genomförs inom ramen för den andra delutbetalningen.

När det gäller den humanitära delen av faciliteten gjordes åtaganden och ingicks kontrakt för den humanitära genomförandeplanen 2018 till dess fulla belopp av 50 miljoner euro, genom tio projekt som omfattar åtgärder för hälsa och skydd. Åtaganden gjordes för resten av anslaget för humanitärt bistånd genom den humanitära genomförandeplanen för 2019 till ett belopp av 991,88 miljoner euro[33] och kontrakt har redan ingåtts för 972 miljoner euro, vilket inbegriper förlängningen av det nuvarande sociala nödskyddsnätet ESSN 2 och undertecknandet av ett nytt kontrakt för ESSN 3, som bör börja genomföras i april 2020. Det

[30]Revisionsrättens rapport: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_sv.pdf

[31]Kommissionens genomförandebeslut av den 18.7.2019 om antagande av en särskild åtgärd för hälsa, skydd, socioekonomiskt stöd och kommunal infrastruktur inom ramen för faciliteten för flyktingar i Turkiet, Bryssel, 18.7.2019 C (2019) 5454 final

[32] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/amendment_c_2018_8254_f1_commission_implementing_decision_en_v3_p1_1001796.pdf

[33]Återstoden av anslaget för humanitärt bistånd avser administrativa kostnader och stödkostnader, som inte ingår i de humanitära genomförandeplanerna.

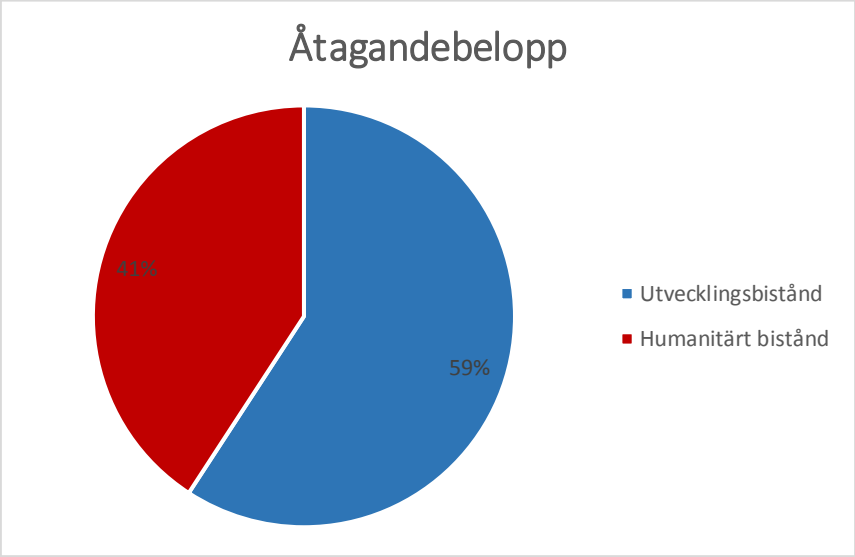
återstående beloppet på 19,50 miljoner euro öronmärktes som buffert för eventuell finansiering av åtgärder som svarar på inflödet av nya flyktingar från Syrien. Eftersom bufferten inte användes under 2019 bör kontrakt ingås för detta belopp under de första månaderna av 2020. Detta bör fullborda programplaneringen för den andra delutbetalningen.

Den 31 december 2019 hade kommissionen fördelat hela driftsanslaget för faciliteten. Av totalt 6 miljarder euro hade kontrakt ingåtts för 4,7 miljarder euro, varav 3,2 miljarder euro hade betalats ut till mottagarna.

5. Genomförande av faciliteten

Faciliteten genomförs i form av humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd. Inom ramen för facilitetens första delutbetalning fördelades cirka 1,4 miljarder euro och 1,6 miljarder euro på respektive delar. Med tanke på den utdragna Syrienkrisen är insatserna inom ramen för den andra delutbetalningen alltmer inriktade på socioekonomisk stödverksamhet och skapande av försörjningsmöjligheter. Inom ramen för den andra budgetdelen har 1,04 miljarder euro anslagits till humanitärt bistånd och 1,9 miljarder euro till utvecklingsbistånd.

När det gäller faciliteten i sin helhet är fördelningen på humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd följande:

Fullständiga uppgifter om projekten finns i en tabell på internet[34].

Det bör noteras att det stöd som ges inom ramen för faciliteten är projektbaserat. Utbetalningarna beror i hög grad på framstegen när det gäller att ingå kontrakt och genomföra facilitetens insatser.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas icke-syriska flyktingar och asylsökande. Insatserna inom faciliteten är alltid inriktade på att engagera de lokalsamhällen som tar emot flyktingar.

[34] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf

Det humanitära biståndet riktar sig till de mest utsatta flyktingarna och syftar till att ge mottagarna skydd och täcka deras grundläggande behov på ett förutsägbart och värdigt sätt. Det är också inriktat på luckor i de tjänster som tillhandahålls av specialiserade organ och partnerorganisationer inom hälsovård och utbildning i nödsituationer. EU:s humanitära bistånd grundas på det europeiska samförståndet om humanitärt bistånd från 2007[35], som innebär att EU som humanitär aktör ska följa de humanitära principerna om humanitet, neutralitet, opartiskhet och oberoende, i enlighet med artikel 214 i EUF-fördraget och förordningen om humanitärt bistånd (förordning (EG) nr 1257/96)[36,37].

Inom ramen för den humanitära delen av faciliteten har totalt 64 projekt genomförts genom 19 partner inom ramen för både den första och den andra delutbetalningen. Dessa projekt syftar till att täcka grundläggande behov i fråga om skydd, utbildning och hälso- och sjukvård för de mest utsatta flyktingarna i Turkiet. Alla kontrakt som avser den första delutbetalningen har slutförts, med undantag för fem projekt som avslutas under 2020. Inom ramen för den första delutbetalningen fördelades och ingicks kontrakt för omkring 1,4 miljarder euro till humanitärt bistånd och 1,3 miljarder euro betalades ut till mottagarna,. Inom ramen för den andra delutbetalningen ingicks kontakt för 1,022 miljarder euro och 590 miljoner euro hade betalats ut till mottagarna per den 31 december 2019.

Utvecklingsbiståndet tillgodoser flyktingars långsiktiga behov inom hälso- och sjukvård, utbildning och socioekonomisk utveckling, t.ex. genom att ge dem tillgång till samhällsservice och försörjningsmöjligheter samt kommunal infrastruktur. Insatserna är också inriktade på utsatta grupper och genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, t.ex. genom att skydda kvinnor och flickor mot sexuellt och könsrelaterat våld och genom att förbättra tillgången till vård inom sexuell och reproduktiv hälsa.

Inom facilitetens del för utvecklingsbistånd går arbetet framåt med att genomföra 26 projekt för vilka kontrakt ingicks inom ramen för den första delutbetalningen. Av dessa projekt genomförs 15 inom ramen för EU:s regionala förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien (nedan kallad *förvaltningsfonden*), till ett totalt belopp av 293 miljoner euro, utöver de anslag som förvaltas direkt genom instrumentet för stöd inför anslutningen[38].

Av de sammanlagt 1,6 miljarder euro som avdelats för utvecklingsbistånd inom ramen för den första delutbetalningen[39] har 1,59 miljarder euro betalats ut till de aktörer som ska genomföra projekten. Inom facilitetens andra delutbetalning har kontrakt ingåtts till ett värde av över 700 miljoner euro och 165 miljoner euro har redan betalats ut till mottagarna.

[35]Gemensam förklaring från mötet med rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar.
[36]Rådets förordning (EG) nr 1257/96 av den 20 juni 1996 om humanitärt bistånd
[37]Europeiska kommissionens humanitära bistånd bygger på landsspecifika s.k. humanitära genomförandeplaner, vilka upprättas för ett år i taget. Ramarna för samarbetet mellan kommissionen och dess partner på området humanitärt bistånd utgörs av kommissionens ekonomiska och administrativa ramavtal med internationella organisationer respektive ramavtal om partnerskap med icke-statliga organisationer.
[38]De medel från instrumentet för stöd inför anslutningen som samordnas inom faciliteten förvaltas enligt reglerna för externa åtgärder i del II avdelning IV i budgetförordningen samt enligt förordningens tillämpningsföreskrifter.
[39]I detta belopp ingår även utbetalningar inom projekt som genomförs av EU:s regionala förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien, men som ännu inte belastat EU:s budget.

I det följande redogörs för framstegen per prioriterat område i programplaneringen och genomförandet av stöd som finansieras inom ramen för båda delutbetalningarna.

Utbildning

Inom ramen för den humanitära delen av faciliteten fortsätter det villkorade kontantstödet för utbildning (CCTE) att genomföras med framgång. Genom CCTE stöds inskrivning i skola och skolgång för flyktingbarn genom utbetalningar till flyktingfamiljer två gånger per månad, förutsatt att eleverna deltar i skolarbetet regelbundet. CCTE 2, genom vilket över 500 000 flyktingbarn fått stöd fram till slutet av 2019, löper fram till oktober 2020. Humanitärt bistånd har också inbegripit stöd till icke-formell utbildning och inskrivning av barn som inte går i skola inom ramen för facilitetens första och andra delutbetalningar. Åtaganden för över 180 miljoner euro har därför gjorts för utbildning i nödsituationer.

När det gäller utvecklingsbistånd upphörde det första direkta bidraget till utbildningsministeriet[40] för att öka integrationen och tillgången till högkvalitativ utbildning för syriska barn i maj 2019, men det fortsätter inom ramen för Piktes II (Promoting Integration of Syrian Kids into the Turkish Education System II)[41], med en budget på 400 miljoner euro. Genomförandet bör pågå fram till december 2021. Inom Pictes (Promoting the integration of Syrian Children into Turkish Education System) har över 4 000 turkiska språkutbildare anställts för att ge språkutbildning till över 230 000 barn, och över 52 000 elever har fått stödundervisning och andra former av extraundervisning. I juni 2019 uppgick antalet utbildad utbildningspersonal till över 170 000. Omkring 5 000 anställda fick stöd i form av lön eller incitament. Under Piktes II fortsätter faciliteten att öka de syriska elevernas tillgång till utbildning och förbättra utbildningsinstitutionernas och utbildningspersonalens operativa kapacitet samt utbildningens kvalitet.

Inom ramen för den första delutbetalningen pågår två projekt av sex som genomförs inom ramen för förvaltningsfonden på totalt 120 miljoner euro (omfattande främst yrkesutbildning och högre utbildning) och de bör slutföras senast 2020.

Konkreta framsteg har gjorts när det gäller att rusta upp skolor, och över 900 skolor av det uppsatta målet på 970 har nu utrustats och renoverats. När det gäller skolbyggen är man på rätt väg och har hittills byggt 45 skolor. Inom ramen för den andra delutbetalningen tillhandahåller faciliteten ytterligare utbildningsinfrastruktur till ett belopp av 100 miljoner euro. Efter en anbudsinfordran som lanserades av EU:s delegation i Turkiet undertecknades i augusti ett avtal med KfW om att bygga omkring tio grundskolor, 170 förskolor och ett offentligt utbildningscentrum. Dessutom görs framsteg med ett projekt för ren energi för 40 miljoner euro inom ramen för förvaltningsfonden. Projektet ska bidra med energiförsörjning till skolor genom att uppföra två solfångarparker och installera takpaneler på taken till 120 skolor.

Skydd

[40]Projektet går under namnet Pictes (Promoting the integration of Syrian Children into Turkish Education System).
[41]Promoting Integration of Syrian Kids into the Turkish Education System (Piktes) II.

Genom humanitära delen av faciliteten har stöd tillhandahållits för registrering och verifiering så att flyktingar kan legalisera sin status hos det turkiska generaldirektoratet för migrationshantering[42] och deras tillgång till sociala tjänster kan underlättas. Inom ramen för den första delutbetalningen anslogs nästan 185 miljoner euro för detta ändamål, vilket även inbegriper en integrering av skydd i alla åtgärder. Inom ramen för den andra delutbetalningen har kontrakt ingåtts för över 75 miljoner euro för att stödja kontinuerlig registrering och uppdatering av flyktingars status, och för att fortsätta att underlätta deras tillgång till specialiserade skyddstjänster samt sociala tjänster som tillhandahålls av regeringen.

Delen för utvecklingsbistånd har via förvaltningsfonden bidragit till mottagande av flyktingar i medborgarcentrum och vidareslussning av utsatta flyktingar till lämpliga organ i Turkiet. Efter antagandet av den särskilda åtgärden i juli 2019 pågick vid tiden för utarbetandet av denna rapport förhandlingar om ett direkt bidrag till arbetsmarknads-, familje- och socialministeriet till ett belopp av 20 miljoner euro, och det bör förbättra tillhandahållandet av förebyggande tjänster och skyddsrelaterade sociala tjänster för de mest utsatta flyktingarna och medlemmarna i värdsamhällena.

Hälsa

Eftersom tillhandahållandet av hälso- och sjukvårdstjänster i allt högre grad stöds av facilitetens del för utvecklingsbistånd, upprätthåller de humanitära samarbetspartnerna inom ramen för facilitetens andra delutbetalning för närvarande ett begränsat antal mobila tjänster (för att tillgodose akuta behov av hälso- och sjukvård, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa) och specialiserade tjänster rörande bl.a. psykisk hälsa och psykosocialt stöd samt sjukgymnastik/fysisk rehabilitering. På det prioriterade området hälso- och sjukvård förväntas den fullständiga övergången till programplanering inom ramen för utvecklingsbiståndet vara slutförd i slutet av 2020.

Inom delen för utvecklingsbistånd bör genomförandet av det direkta Sihhat-bidraget[43] till hälsoministeriet löpa fram till november 2020. Det finns 176 vårdcentraler för migranter och 3 181 personer fick anställning för uppgifter inom hälso- och sjukvård fram till slutet av 2019. Takten i projektgenomförandet är tillfredsställande och konkreta resultat har uppnåtts på detta område. Sihhat-projektet har fått ökad inriktning på att underlätta specialiserade stödtjänster inom bl.a. psykisk hälsa och psykosocialt stöd, sjukgymnastik och fysisk rehabilitering samt integrering av skyddstjänster (som tidigare fått stöd genom den humanitära delen) på vårdcentralerna för migranter. Parallellt genomförs ett projekt inom ramen för förvaltningsfonden som omfattar stöd till centrum för utbildning av migranter på hälso- och sjukvårdsområdet, utbildning av syrisk medicinsk personal och certifiering av syriska läkare och sjuksköterskor för arbete på vårdcentralerna för migranter. Uppföljningsbidraget till hälsoministeriet (Sihhat 2) för 210 miljoner euro bör kunna börja utnyttjas under sommaren 2020, och förhandlingar om kontraktet pågår. Det bör inte bara säkerställa fortsatta hälso- och sjukvårdstjänster, utan även ha som mål att stärka

[42]Turkiets inrikesministeriums generaldirektorat för migrationshantering.

[43]Sihhat står för ”förbättring av hälsotillståndet hos syrier under temporärt skydd och därtillhörande tjänster som tillhandahålls av de turkiska myndigheterna” och är ett direkt bidrag på 300 miljoner euro till det turkiska hälsoministeriet för att säkerställa tillgång till hälso- och sjukvård för flyktingar.

specialiserade tjänster bl.a. inom reproduktiv hälsa, psykisk hälsa och fysisk rehabilitering. Hälso- och sjukvårdsinfrastrukturen får också stöd genom att sjukhus byggs i Kilis och Hatay. Efter antagandet av den särskilda åtgärden i juli 2019 har ett anslag på 90 miljoner euro avsatts för ytterligare byggprojekt i liten skala och/eller återställande av hälso- och sjukvårdsinfrastruktur. Upphandlingsförfarandet kommer att inledas under 2020.

Problem kvarstår när det gäller tillgången till hälso- och sjukvård för flyktingar som befinner sig på en annan ort än sin ursprungliga registreringsort eller på flykt, och de omfattas då endast av akutsjukvård och vaccinering. Detta drabbar flyktingar på flykt, säsongsarbetare och flyktingar som vidarebosätts i andra regioner. Kommissionen följer förändringar i politiken på nära håll och strävar efter att nå de berörda flyktinggrupperna genom Sihhats mobila hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Kommunal infrastruktur

Anläggningar för hantering av avfall och avloppsvatten i Kilis, Hatay, Gaziantep och Sanliurfa är under uppförande inom ramen för ett förvaltningsfondsprojekt som genomförs av FN:s utvecklingsprogram (UNDP). Dessutom har brandsläckningsfordon anskaffats och tekniskt stöd tillhandahållits för att öka de lokala institutionernas kapacitet att reagera i nödsituationer. Efter en inbjudan att lämna intresseanmälan som gjordes i december 2018 valdes ett antal projekt preliminärt ut för finansiering inom ramen för den andra delutbetalningen. Dessa projekt omfattar åtgärder för att förbättra tillgången till och kvaliteten på kommunala tjänster inom områdena vattenförsörjning, rening av avloppsvatten och hantering av fast avfall i de områden som drabbats hårdast av tillströmningen av flyktingar, samt en mindre del för rekreationsinfrastruktur till stöd för social sammanhållning. Det första avtalet med Agence Française de Développement undertecknades i december 2019, och förhandlingar pågår med andra genomförandepartner.

Grundläggande behov och socioekonomiskt stöd

Insatserna på detta prioriterade område syftar till att säkerställa stöd för de mest utsatta flyktingarnas grundläggande behov och främja deras återhämtningsförmåga och självständighet. Avsikten är att möjliggöra en övergång från beroendet av system för socialt stöd till ökat oberoende och försörjningsmöjligheter för dem som har den kapacitet och de färdigheter som krävs.

Det sociala nödskyddsnätet (ESSN), ett humanitärt program för socialt stöd, ger utsatta flyktingar kontantmedel varje månad, för fritt förfogande utan begränsningar. I december 2019 tillhandahölls stöd genom ESSN till mer än 1,7 miljoner utsatta flyktingar för att tillgodose deras grundläggande behov. Den andra fasen av ESSN bör löpa fram till april 2020, då ett nytt kontrakt på 500 miljoner euro (ESSN 3) med Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen bör påbörjas. Detta bör göra det möjligt att ge stöd till de mest utsatta flyktingarna fram till början av 2021. Det totala belopp som anslås till de grundläggande behoven inom ramen för den humanitära delen av faciliteten uppgår till över 1,8 miljarder euro.

Med tanke på den utdragna Syrienkrisen är insatserna inom ramen för den andra delutbetalningen alltmer inriktade på socioekonomisk stödverksamhet och skapande av

försörjningsmöjligheter. Ett direkt bidrag i samarbete med arbetsmarknads-, familje- och socialministeriet höll på att förhandlas fram vid tiden för utarbetandet av denna rapport och bör göra det möjligt för de mest utsatta flyktingarna att få ett stöd som är jämförbart med det sociala stödet inom ramen för Turkiets sociala trygghetssystem. Den samtidiga möjligheten till finansiering genom ESSN och det direkta bidraget kräver noggrann samordning och utformning av genomförandebestämmelserna för att säkerställa synergier, undvika dubbelfinansiering och säkerställa en gradvis övergång från humanitärt bistånd till utvecklingsbistånd. Denna verksamhet bör gå hand i hand med genomförandet av projekt för socioekonomiskt stöd inom ramen för den första delutbetalningen, för sammanlagt över 185 miljoner euro. Verksamhet som inbegriper yrkesvägledning, utbildning på arbetsplatsen och en förenkling av arbetstillståndsförfarandena bör stödja både syriska flyktingar och värdsamhällen. Syftet är att öka flyktingarnas anställbarhet och underlätta deras tillträde till arbetsmarknaden. Ett projekt på 50 miljoner euro håller på att genomföras av Världsbanken i samarbete med den turkiska arbetsförmedlingen İŞKUR och familje- arbetsmarknads- och socialministeriet. Dessutom tillhandahålls små bidrag till företagare och utbildning i entreprenörskap både för syriska flyktingar samt för nystartade företag och etablerade företagare i värdsamhällena i samarbete med Turkiets utvecklingsorganisation för små och medelstora företag, KOSGEB. Ett ytterligare projekt som genomförs av Världsbanken stöder utarbetandet och genomförandet av en modell för socialt entreprenörskap ledd av kvinnor i syfte att tillhandahålla hållbar inkomstgenererande verksamhet för både utsatta syriska flyktingar och turkiska kvinnor.

Inom ramen för den andra delutbetalningen föreslogs efter en inbjudan att lämna intresseanmälan i december 2018 flera projekt med pelarbedömda enheter till ett totalt belopp på 465 miljoner euro. Den planerade verksamheten syftar till att öka anställbarhet och kompetensutveckling för flyktingar och värdsamhällen, förbättra de tjänster som tillhandahålls när det gäller yrkesutbildning, matchning av utbud och efterfrågan på marknaden samt skapa ett gynnsamt klimat för tillväxt, registrering och expansion av företag. Verksamheten bör inriktas på både flyktingar och värdsamhällen för att främja social sammanhållning och bekämpa stereotyper som leder till sociala spänningar. De första två projekten undertecknades i december 2019 med Expertise France och Internationella centret för migrationsutveckling (ICMPD).

Genusaspekter inom facilitetens projekt

Kommissionen har åtagit sig att genomföra EU:s andra handlingsplan för jämställdhet ”Förändra flickors och kvinnors liv genom EU:s yttre förbindelser 2016–2020” för att stärka jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder. Främjande, skydd och förverkligande av mänskliga rättigheter för kvinnor och flickor, jämställdhet samt kvinnors och flickors egenmakt är övergripande prioriteringar och mål för EU i detta sammanhang, och de vägleder insatserna inom ramen för faciliteten för flyktingar i Turkiet.

Mer specifikt regleras den humanitära delen av faciliteten av Echos jämställdhetsstrategi från 2013 ”Gender in Humanitarian Aid: different needs, adapted response”. Detta innebär att partner uppmanas att genomföra jämställdhetsanalyser inför starten av ett program för att

anpassa utformningen och genomförandet utifrån de olika riskerna och möjligheterna för könen, och ställa upp resultatrapporter med könsuppdelade uppgifter.

Följaktligen beaktas och integreras jämställdhetsrelaterade frågor för alla projekt inom ramen för faciliteten. Facilitetens åtgärder är utformade för att främja lika möjligheter för män och kvinnor, pojkar och flickor. För att övervaka detta samlas könsuppdelade uppgifter in. Jämställdhetsintegreringen kombineras med särskilda åtgärder som har utarbetats för att säkerställa framstegen på detta område. Faciliteten samarbetar med genomförandepartner som har gedigen erfarenhet av detta tillvägagångssätt och som har förmåga att föra en dialog med de turkiska myndigheterna. Här ingår bland annat FN:s barnfond (Unicef), Förenta nationernas enhet för jämställdhet och kvinnors egenmakt samt Internationella arbetsorganisationen (ILO).

Migrationshantering

Två projekt finansierades inom ramen för facilitetens första delutbetalning. Genom ett första projekt tillhandahölls EU-stöd för att öka den turkiska kustbevakningens kapacitet att genomföra sök- och räddningsinsatser. Sex livbåtar levererades år 2018 och 1 081 anställda vid den turkiska kustbevakningen fick utbildning i humanitära normer. Ett andra projekt var att stödja genomförandet av uttalandet från EU och Turkiet genom bistånd till generaldirektoratet för migrationshantering i hanteringen av återvändanden från EU och i den löpande verksamheten vid 21 särskilda förvarsanläggningar. Faciliteten har täckt kostnaderna för hanteringen av återvändandet (transporter och inhysning) för 369 syrier och 1 605 icke-syrier samt för uppförandet av en särskild förvarsanläggning för 750 personer. Projektet omfattade kostnader för läkemedel, livsmedel, hygienartiklar, kläder och telefonkort för irreguljära migranter som gripits i Turkiet och återvänt från EU, samt förbrukningskostnaderna för de särskilda förvarsanläggningarna. Projektet finansierade också lönerna för 186 anställda för att tillhandahålla tjänster till migranter i 21 särskilda förvarsanläggningar, bland annat psykologer (24), socialarbetare (17), tolkar (54), livsmedelsingenjörer (15), tekniker (43) och chaufförer (33). Projektet avslutades i december 2019. Inga specifika budgetanslag planeras för detta område inom ramen för facilitetens andra delutbetalning.

6. Övervakning och utvärdering

Facilitetens övervaknings- och utvärderingssystem har utformats för att gradvis byggas ut och kontinuerligt förbättras.

Resultatram

Facilitetens resultatram återspeglar facilitetens egen strategi och de konkreta åtgärder som genomförs inom faciliteten samt tanken med åtgärderna. Resultatramen utarbetades mellan augusti 2016 och mars 2017 i samråd med centrala aktörer, bland annat facilitetens styrkommitté, berörda turkiska myndigheter och berörda kommissionsavdelningar. Ett första utkast lades fram för styrkommittén i mars 2017 och en reviderad version i november 2018.

Resultatramen har omarbetats ytterligare för att säkerställa att den aktualiseras och anpassas till de uppdaterade prioriterade områdena inom ramen för facilitetens andra delutbetalning.

Huvudsyftet är att möjliggöra resultatövervakning och resultatrapportering, både när det gäller output och utfall för faciliteten som helhet. Det slutliga utkastet till en reviderad resultatram delades med styrkommittén i december 2019.

Övervakning och rapportering på facilitetsnivå

Övervakningen på facilitetsnivå inleddes våren 2017. Genomförandepartnerna tar fram övervakningsdata för output i enlighet med sina åligganden i varje kontrakt. En första begäran om övervakningsdata gjordes i maj 2017 och följdes av tre förberedande rapporteringscykler under 2017. Rapporteringscyklerna fortsatte under 2018 och 2019. På grundval av detta lades övervakningsrapporter fram vartannat år, och den senaste övervakningsrapporten täcker perioden fram till juni 2019[44].

De första datainsamlingscyklerna utformades som en pilotfas för resultatramens outputindikatorer. På så sätt fick genomförandepartnerna möjlighet att bekanta sig med facilitetens övervaknings- och rapporteringskrav och att testa de föreslagna indikatorernas genomförbarhet. Det bör noteras att för en stor andel av facilitetens verksamhetsportfölj ingicks kontrakt mot slutet av 2017 och dessa insatser började genomföras 2018.

Genomförandepartnerna rapporterar data som är av betydelse för facilitetens resultatram till de upphandlande myndigheterna, dvs. EU:s delegation i Turkiet, förvaltningsfonden och generaldirektoratet för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder (GD Echo), med hjälp av en gemensam övervakningsmall. Uppgifterna konsolideras av varje upphandlande myndighet och lämnas till facilitetens sekretariat för sammanställning och analys. Processen får tekniskt stöd genom ett internt it-verktyg – facilitetens övervakningsplattform – som gör det möjligt att automatiskt sammanställa, analysera och visualisera data. De viktigaste inslagen i facilitetens övervakningsplattform presenterades vid styrkommitténs möte i december 2019.

Tekniskt bistånd för övervakning

I maj 2017 antog kommissionen ett första genomförandebeslut om en stödåtgärd för övervakning, utvärdering, revision och kommunikation inom faciliteten för flyktingar i Turkiet. Detta möjliggjorde upphandling av tekniskt stöd till stöd för övervakning av faciliteten, både på åtgärds-/kontrakts- och facilitetsnivå. Kontraktet om tekniskt bistånd för övervakning undertecknades i januari 2018 och håller på att genomföras. Uppdraget består av två olika delar. Den första delen består av stöd till övervakning och rapportering på facilitetsnivå. I detta ingår att regelbundet granska resultatramen, se över utgångsvärden och målvärden samt metoder för beräkning av indikatorer och tillhörande riktlinjer. Den grupp som ansvarar för det tekniska biståndet ansvarar också för att hjälpa facilitetens sekretariat att göra en första analys av de övervakningsdata som kvartalsvis samlas in via facilitetens övervakningsplattform och utarbeta facilitetens halvårsvisa övervakningsrapporter. Den andra delen av uppdraget består av stöd till EU:s delegation för att övervaka åtgärder/kontrakt finansierade med hjälp av faciliteten, inbegripet verifiering av data genom

[44] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_results_framework_monitoring_report.pdf

övervakningsbesök som sker regelbundet eller på tillfällig basis. Eftersom några av facilitetens insatser är så omfattande och verksamheterna har så stor geografisk spridning behöver delegationen hjälp med att göra kontroller på plats. I slutet av december 2019 hade 135 övervakningsuppdrag slutförts: sex resultatinriktade övervakningsuppdrag genomförda av experter på sådan övervakning, 31 uppdrag av gruppen för tekniskt bistånd och 98 kontroller på plats/övervakningsuppdrag av de berörda programförvaltarna vid EU:s delegation. Över 28 % av alla dessa övervakningsuppdrag var inriktade på de direkta bidragen till utbildnings- och hälsovårdsministerierna och generaldirektoratet för migrationshantering.

I november 2019 antog kommissionen en andra stödåtgärd för att komplettera, fortsätta och vidareutveckla de resultat som uppnåtts inom ramen för den första stödåtgärden. Facilitetens humanitära del övervakas i enlighet med relevanta bestämmelser. Övervakningen av alla åtgärder som finansieras inom ramen för de humanitära genomförandeplanerna utfördes av GD Echos fältpersonal i Turkiet och av det regionala kontoret för GD Echo i Amman samt i form av kontrollbesök av personal från huvudkontoret. I slutet av december 2019 hade 177 övervakningsuppdrag på projektnivå slutförts. Utöver indikatorerna för resultatramen enligt vilka GD Echos partner rapporterar kvartalsvis, rapporterades även indikatorer för det prioriterade området skydd inom ramen för den första delutbetalningen, vilket återspeglas i samma övervakningsplattform som används för övervakning på facilitetsnivå. Inom den reviderade resultatramen har ett uttryckligt prioriterat område för skydd inrättats, och alla relevanta indikatorer som ingår i den humanitära delen har integrerats i en enda ram som omfattar hela faciliteten.

Utvärdering

Utvärderingen av facilitetens insatser äger rum på tre olika nivåer: utvärderingar på åtgärdsnivå, utvärderingar av verksamhetsportföljer inom faciliteten och andra facilitetsomfattande utvärderingar. Fem utvärderingar på åtgärds- och verksamhetsnivå och sex facilitetsomfattande utvärderingar har antingen slutförts eller pågår. I december 2018 inledde kommissionen den strategiska halvtidsutvärderingen av faciliteten som påbörjade sin verksamhet i mars 2019. Syftet är att utvärdera facilitetens bidrag till de prioriterade områdena utbildning, hälso- och sjukvård, socioekonomiskt stöd och migrationshantering under perioden 2016–2019/2020. Utvärderingen bör ge relevanta avdelningar inom kommissionen, facilitetens styrkommitté, andra berörda parter och den bredare allmänheten en övergripande oberoende bedömning av facilitetens resultat, med särskild hänsyn till dess delresultat i förhållande till dess mål. Utvärderingen syftar också till att samla in gjorda erfarenheter och ge rekommendationer för att förbättra nuvarande och framtida åtgärder inom ramen för faciliteten.

7. Revision

Efter offentliggörandet av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om faciliteten[45] från november 2018 håller kommissionen på att genomföra dess rekommendationer. Goda

[45] https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_sv.pdf

framsteg har gjorts när det gäller alla rekommendationer, särskilt när det gäller att säkerställa större komplementaritet mellan de instrument som används inom ramen för faciliteten, minska indirekta stödkostnader och utveckla en övergångsstrategi.

8. Kommunikation och synlighet

Synlighet och kommunikation har varit viktiga prioriteringar ända sedan faciliteten inrättades. Faciliteten är central för förmedlingen av budskapet om EU:s fortsatt starka stöd till flyktingar och värdsamhällen i Turkiet. Kommunikationsstrategin från 2017 är fortfarande den övergripande ramen för kommunikationsinsatserna, som syftar till att synliggöra de insatser som finansieras genom faciliteten.

Evenemang och ceremonier

Flera evenemang ägde rum under 2019 för att markera viktiga milstolpar för faciliteten, samt evenemang som startskott för projekt inom olika sektorer som organiserades av genomförandepartner. Nämnas kan bl.a. en skolinvigning organiserad av Världsbanken, medieutbildning arrangerad av föreningen för solidaritet med asylsökande och migranter (ASAM), öppningen – av banbrytande slag – av det statliga sjukhuset i Hatay, finansierat av faciliteten, organiserad av franska utvecklingsbyrån (Agence Française de Développement), och en universitetsexamensceremoni finansierad av förvaltningsfonden. Flera andra evenemang som anordnades av EU:s delegation väckte allmänhetens uppmärksamhet, såsom en konsert med ”Harmony of the Future” i samband med Syrienkonferensen, grundandet av fotbollslaget ”Solidaritetslaget EU–Turkiet”, som deltog i fotbollsturneringen U12 İzmir Cup[46], och en fotoutställning om migration på Världsdagen för flyktingar. Faciliteten presenterades också i samband med Global Refugees Forum i Genève i slutet av december 2019. Dessutom deltog EU:s delegation, Konyas guvernörskap, EU-ambassadörer och företrädare för utbildningsministeriet i öppnandet av en ny skolbyggnad som en del av projektet om en infrastruktur för motståndskraft (Education Infrastructure for Resilience)[47].

EU:s humanitära partner genomförde flera kommunikationsinsatser i hela Europa och informerade EU-medborgarna om EU:s stöd till flyktingar i Turkiet. Exempelvis anordnade Världslivsmedelsprogrammet, som en del av kommunikationsinsatserna kring programmet för det sociala nödskyddsnätet (ESSN), en utställning på tågstationen i Strasbourg från juli till september 2019. Den visade 52 konstverk som skapats av tolv syriska kvinnor, som alla omfattas av stöd genom ESSN-programmet i Turkiet. Utställningen hölls först i Ankara och Istanbul 2018, med stor uppmärksamhet i medierna. Unicef anordnade en fotoutställning, finansierad av GD Echo, inom ramen för programmet för icke-formell utbildning, med titeln ”Dreams of the Future”. Den visade bilder tagna av turkiska och syriska ungdomar som deltog i mötet i Frankrikes råd för ekonomiska, sociala och miljörelaterade frågor i Paris i maj 2019. EU:s humanitära partner Diakonie organiserade utställningar runt om Tyskland

[46] https://www.avrupa.info.tr/en/news/eu-delegations-eu-tr-solidarity-team-won-hearts-u12-izmir-cup-9452
[47] https://www.avrupa.info.tr/en/eu-and-member-states/eu-delegation-turkey-konya-governorship-eu-ambassadors-and-representatives

under 2019, bl.a. i Berlin och Hannover. De genomförde också en kampanj på informationsskärmar under de tyska evangeliska kyrkodagarna i Dortmund.

Närvaro i medierna

Facilitetens humanitära program fanns med i över 70 större internationella tryckta rapporter och audiovisuella rapporter under 2019. Detta stöddes av en medieresa till Turkiet som anordnades av GD Echo, och två medieresor som anordnades av EU:s humanitära partner. Andra medieevenemang under 2019 inbegrep en pressresa för europeiska journalister som anordnades av EU:s delegation, under vilken journalister besökte facilitetens projekt i Istanbul[48]. Dessutom besökte kommissionsledamoten med ansvar för humanitärt bistånd och krishantering Turkiet med anledning av att ESSN-programmet nådde milstolpen 1,5 miljoner stödmottagare i januari 2019. Fler än tio nationella dagstidningar och nyhetsbyråer samt över 100 digitala distributörer rapporterade om besöket.

Användningen av audiovisuellt material för att visa upp facilitetens verksamhet har varit en viktig del av den övergripande kommunikationsstrategin. Genomförandepartnerna uppmuntrades att producera videofilmer om genomförandet av projekten med hjälp av personligt hållna berättelser. Nästan 50 videor producerades av FN-organ, ministerier och icke-statliga organisationer under 2019. Tio tv-avsnitt sändes via en nationell tv-kanal i Turkiet, med inriktning på olika projekt inom ramen för faciliteten som skildrades ur en personlig vinkel. Även turkiska tjänstemän intervjuades. En spellista med tv-programmen ”Heppsi Gerçek”[49] har skapats på EU-delegationens Youtube-kanal.

Informations- och kommunikationsteamen vid EU:s delegation och GD Echo i Turkiet främjar regelbundet facilitetens projekt. Dessa projekt fick täckning av stora internationella programföretag, bland annat TRT World, Reuters, Deutsche Welle, Anadolu Agency m.fl. Tv-reklaminslag visades i början av läsåret 2019, med inriktning på infrastrukturprojekt inom utbildningssektorn. Innehåll som rörde det humanitära programmet gav minst 200 träffar i de nationella medierna.

Under 2019 gav kommissionen ut åtta pressmeddelanden om faciliteten, och EU-delegationen i Ankara gav ut tio lokala pressmeddelanden. GD Echos humanitära partner gav ut fem lokala pressmeddelanden under 2019. Humanitära partner och EU-anställda producerade tio bloggberättelser, som fick stor spridning via partnerorganisationernas kanaler, både GD Near:s och GD Echo:s sociala mediekanaler, samt EU:s lokala sociala mediekanaler i Turkiet[50].

[48] https://www.avrupa.info.tr/en/news/european-journalists-visited-eu-funded-facility-projects-istanbul-9976 https://www.avrupa.info.tr/en/news/european-journalists-visited-eu-funded-facility-projects-hatay-9453
[49] https://www.youtube.com/watch?v=CkMvDJh-478&list=PLw5V7dmdvArQfuY4PNvcy-9BAlw_dslsN
[50] EU:s delegation lade ut 49 poster på Instagram, 77 på Facebook och 189 på Twitter. På Facebook fick dessa poster 141 000 exponeringar och på Twitter över en miljon exponeringar.

9. Slutsatser och fortsatt arbete

Betydande framsteg gjordes under 2019 när det gäller användningen av faciliteten. Åtaganden har gjorts för facilitetens hela driftsanslag, kontrakt har ingåtts för över två tredjedelar av detta och över hälften har betalats ut till mottagarna. Flyktingar och värdsamhällen i Turkiet fortsatte att erhålla välbehövligt bistånd genom faciliteten. Nästa steg inbegriper följande:

- *Fortsätta att effektivt genomföra alla projekt till förmån för flyktingar och värdsamhällen, i enlighet med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.*
- *Fortsätta att upprätthålla övervakningssystemet*
- *Fortsätta att genomföra kommunikationsinsatser.*
- *Möten i facilitetens styrkommitté under våren och hösten 2020.*